

**Forum Standaardisatie**

Wilhelmina v Pruisenweg 52
 2595 AN Den Haag
 Postbus 96810
 2509 EJ Den Haag
www.forumstandaardisatie

verslag

13^{de} vergadering College Standaardisatie

Vergaderdatum en -tijd	donderdag 29 november 15.00 – 16.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van Economische Zaken, zaal 2.01.C17 (Lauwersmeer)

Aanwezig*Leden*

Hans Blokpoel	Manifestgroep/Belastingdienst
Gerald de Haan	VNG
Bertholt Leeftink	Economische Zaken (voorzitter)
Steven Luitjens	Logius (secretaris)
Annemarie Sipkes	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Jenny Thunnissen	Inspectieraad, Infrastructuur en Milieu
Nico Westpalm van Hoorn	voorzitter Forum Standaardisatie
<i>Vervangers</i>	
Guus Bronkhorst	namens Gert-Jan Buitendijk, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Maarten Hillenaar	namens Jaap Uijlenbroek, Wonen en Rijksdienst
Arianne de Man	namens Tjeerd van der Wal, Interprovinciaal Overleg
Dirk Rinkel	namens Nicole Stolk, Veiligheid en Justitie
Ron Roozendaal	namens Leon van Halder, Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Michiel Stal	namens Nicole Kroon, Economische Zaken

Overig

Bernard Jufffermans	De Nederlandsche Bank/Nationaal Forum SEPA-migratie (presentatie SEPA)
Ludwig Oberendorff	Bureau Forum Standaardisatie (adj. secretaris)

Afwezig

Erik Kraaij	Unie van Waterschappen
Opvolger José Hilgersom	Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Samenvattende besluitenlijst	
Besluit	Datum
Verslag <ul style="list-style-type: none"> • Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. 	29-11-2012
Voorzieningen <ul style="list-style-type: none"> • Het College stemt in met voorgestelde aanpak en punten: <ul style="list-style-type: none"> ○ uitwerken kwaliteitstoets en een tweetraps aanpak; en ○ het daartoe verlenen van een opdracht aan het Bureau Forum Standaardisatie, met de aantekening dat daarin ook het element van samenhang van voorzieningen als één van de kwaliteitscriteria dient te worden meegenomen. 	29-11-2012
Monitor Open Standaarden <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt ingestemd met de aanpak en beslispunten uit de oplegnotitie. • Actie: voorzitter Forum en secretaris College voeren gesprekken met enkele (organisaties van) collegeleden, om zicht te krijgen op de achterliggende oorzaken, kansen en behoeften. Het onderwerp komt weer terug op de agenda van de eerstvolgende Collegevergadering (medio 2013). 	29-11-2012
Lijsten met standaarden <ul style="list-style-type: none"> • Ondernemingsdossier/NTA9040 Het Ondernemingsdossier (NTA9040) kan op de pas-toe-of-leg-uit lijst met open standaarden worden geplaatst door BFS/FS, zodra het programma Ondernemingsdossier heeft gespecificeerd welke onderdelen van StUF (Standaard Uitwisselingsformaat) binnen NTA9040 worden gebruikt. • Semantisch Factuurmodel Kan op de pas-toe-of-leg-uit lijst met open standaarden worden geplaatst door BFS/FS, zodra aan alle voorwaarden is voldaan. • Akkoord met nieuwe versie van de toetsingsprocedure en criteria Gevraagd wordt om ook het 'samenhang' element toe te voegen (relatie met andere standaarden). 	29-11-2012
Werkplan 2013 <ul style="list-style-type: none"> • College keurt werkplan 2013 goed, met inachtneming van het feit dat over het precieze budget en werkpakket nog nader overleg tussen opdrachtgever EZ en het Bureau Forum Standaardisatie/Logius plaatsvindt. 	29-11-2012
Voortgangsnotitie <ul style="list-style-type: none"> • Wordt als kennisgeving aangenomen. 	29-11-2012
Rondvraag <ul style="list-style-type: none"> • FS wordt verzocht om voorbeelden/casuïstiek van kostenbesparingen bij het gebruik van open standaarden om adoptie te bevorderen. 	29-11-2012

1. Opening en vaststelling agenda

De nieuwe leden Blokpoel (Manifestgroep/Belastingdienst) en De Haan (VNG, gemeente Almelo) worden welkom geheten, evenals de heer Juffermans (Nederlandsche Bank/Nationaal Platform SEPA-migratie). De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Verslag College vergadering 15 juni 2012

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. Er zijn geen vragen naar aanleiding van het verslag.

3. Presentatie Single Euro Payments Area (SEPA)

Bernard Juffermans (Programmamanager SEPA Nederland) houdt een presentatie over de stand van zaken van de migratie naar de SEPA standaard voor giraal betalingsverkeer in Nederland. Deze SEPA standaard staat op de pas-toe-of-leg-uit lijst van het College en Forum Standaardisatie. De SEPA-migratie wordt ondersteund door het Nationaal Forum SEPA-migratie. Er was een specifiek SEPA-overleg van de overheid onder leiding van Financiën, maar dat is deze zomer opgeheven. De Nederlandse overheid loopt behoorlijk achter in vergelijking met andere lidstaten. Nu is slechts een kleine 2% van alle organisaties over. Aandacht is urgent: organisaties die op 1 februari 2014 SEPA nog niet hebben geïmplementeerd kunnen dan geen betalingen meer doen of ontvangen, tenzij tegen zeer hoge kosten. Aangeraden wordt om niet tot het laatste moment te wachten met de migratie: wanneer op korte termijn doortastend begonnen wordt is de deadline van 1/2/2014 haalbaar. Aangeraden wordt de voortgang te monitoren (actiepunt Forum Standaardisatie) en de urgentie van de migratie naar SEPA in verschillende gremia goed op de agenda te zetten. Iedere organisatie zou zich moeten vergewissen van de planning en mogelijke backup scenario's.

4. Voorzieningen

De voorgestelde aanpak voor het erkennen van voorzieningen is in lijn met de uitkomst van een 'ronde tafel' overleg tussen Manifestgroep, EZ, BZK en Forum Standaardisatie in oktober. Er wordt een tweetrapsraket voorgesteld, met als eerste stap een kwaliteitstoets die kan leiden tot plaatsing op een 'overweeglijst'. Plaatsing op deze lijst attendeert organisaties op kansrijke voorzieningen voor overheidsbrede toepassing met early-adopters als relevante doelgroep. Bij gebleken succes kan daarna op het juiste, door het College te bepalen moment, een meer verplichtend regime zoals pas-toe-of-leg uit worden opgelegd. Deze stap wordt gezien als sluitstuk van adoptie, waardoor ook de achterblijvers gebonden worden.

In het college wordt aandacht gevraagd voor de context van voorzieningen. Er dient ook gekeken te worden naar het hele stelsel van voorzieningen, en de positie die een voorgedragen voorziening daarin inneemt: het erkennen van een voorziening en de voorziening zelf dient in het grotere bouwwerk van de overheid te passen.

Daarnaast wordt opgemerkt dat bij beslissingen over Voorzieningen het primaat en het initiatief bij het College ligt (in tegenstelling tot Open Standaarden, die via een Forumadvies naar het College worden geleid).

Dit met het oog op het feit dat het plaatsen op een pas-toe-of-leg-uit lijst van Voorzeningen, evenals de gewenste samenhang tussen voorzieningen, nadrukkelijk een beleidsafweging betreft.

De voorzitter concludeert dat het College instemt met de in de notitie genoemde aanpak en punten:

1. uitwerken kwaliteitstoets en een tweetraps aanpak;
2. het daartoe verlenen van een opdracht aan het Bureau Forum
Standaardisatie,

met de aantekening dat daarin ook het element van samenhang tussen voorzieningen als één van de kwaliteitscriteria dient te worden meegenomen.

5. Resultaten Monitor 2012 adoptie

Uit de voorgelegde Monitor Open Standaardenbeleid over het jaar 2011, blijkt dat overheden in aanbestedingen lang niet altijd vragen om de relevante open standaarden van de pas-toe-of-leg-uit lijst, noch daarover bij afwijkingen rapporteren volgens het 'leg-uit' principe.

De voorzitter wijst op de rol die het College bij adoptie heeft en vraagt de vergadering hoe de adoptie beter kan worden gestimuleerd. Naar voren wordt gebracht dat het regeerakkoord in feite een grote standaardisatie opgave betreft en uitstekende kansen biedt voor de adoptie van open standaarden.

Het beeld is dat het gebruik van voorzieningen (iNUP, basisregistraties en *shared services*) ook de daadwerkelijke adoptie van daarin toegepaste open standaarden zal stimuleren. Een andere suggestie is om daar waar het aanbestedingen betreft, naast de directeuren middelen en ICT ook de directeuren inkoop te betrekken. De band van inkoop kan ook in Rijksverband worden ingezet (bijvoorbeeld in IOFEZ en ICIA verband). Daarnaast kan stimulering via de band van PIANO (expertisecentrum aanbesteding), KING (o.a. gemeentelijke softwareleveranciers) en uitvoeringsorganisaties worden bereikt.

De Rijks CIO geeft aan dat ook in ICCIO verband zal de adoptie van open standaarden met nadruk zal worden geagendeerd.

Gevraagd wordt om een beter beeld te krijgen van de achterliggende oorzaken. Gaat het bijvoorbeeld om onbekendheid, onwetendheid of onwil. Dat is van belang voor het te kiezen instrumentarium. Het instrument van bijvoorbeeld *naming & shaming* is niet bij alle oorzaken effectief, en kan dan zelfs averechts werken. Dat is een te overwegen instrument voor het einde van een proces. Nu is belang zicht te krijgen op de oorzaken.

Bij het bezoeken van organisaties om achterliggende oorzaken, bottlenecks en ondersteuningsbehoefte in kaart te brengen, is het van belang aan de bestuurder aan te kunnen geven welke concrete voordelen het meenemen van (meer) open standaarden op de lijst zouden hebben gebracht. Dat kunnen baten binnen de eigen organisatie, maar ook daarbuiten zijn (voor burgers/bedrijven en/of de overheid als geheel).

Een positieve insteek, gericht op (de feitelijke adoptie in) de toekomst is van belang.

In een *handout* worden de in de opleg genoemde acties verder geconcretiseerd (*smarter* gemaakt, met een actiehouders). Daarover wordt opgemerkt dat de acties prima zijn, maar de genoemde deadlines niet altijd haalbaar. Aangegeven wordt dat deze nadrukkelijk als concept bedoeld zijn ter nadere afstemming.

De voorzitter concludeert dat ingestemd wordt met de aanpak en beslispunten uit de oplegnotitie, en dat er door voorzitter Forum en secretaris College een ronde zal worden gehouden bij enkele (organisaties van) collegeleden, om zicht te krijgen op de achterliggende oorzaken, kansen en behoeften. Het onderwerp komt weer terug op de agenda van de eerstvolgende Collegevergadering (medio 2013).

6. Werkplan 2013

Ten aanzien van het concept werkplan wordt opgemerkt dat:

- Er vanuit BZK/RijksCIO nog graag een toevoeging gedaan zou worden naar aanleiding van het regeerakkoord. Onder andere aandacht voor de 'Cloud'. Die toevoeging is - mede met het oog op de inzet op vraagsturing - meer dan welkom.
- De huidige formulering van de internationale activiteiten de indruk kan wekken dat de vertegenwoordigings-/expertrol van de Nederlandse Overheid naar het Bureau Forum Standaardisatie verschuift. Dat is nadrukkelijk niet de bedoeling of intentie. De formulering zal daarop worden aangepast.
- Opdrachtgever EZ geeft aan - met het oog op werkverdeling, budget en tarieven - nog bilateraal te zullen schakelen met het Bureau Forum Standaardisatie, daarbij zal worden bezien welke invloed dat heeft op het werkpakket.

Het College keurt het werkplan goed, met inachtneming van bovenstaande.

7. Opname open standaarden op lijsten

Ondernemingsdossier/NTA9040

Geconcludeerd wordt dat het voorstel van het Forum Standaardisatie wordt gevolgd onder een aanvullende voorwaarde. Deze houdt in dat het Ondernemingsdossier (beter gezegd de Nederlandse Technische Afspraak NTA9040) op de pas-toe-of-leg-uit lijst met Open Standaarden kan, zodra het programma Ondernemingsdossier NTA9040 duidelijker specificeert welke onderdelen van STUF (Standaard Uitwisselings Formaat) binnen NTA9040 worden gebruikt. De verwachting is dat dat spoedig, maar in ieder geval nog dit jaar kan worden afgerond. FS/BFS wordt verzocht de standaard op de lijst te plaatsen zodra dat is gebeurd.

Semantisch Factuurmodel

Conform het advies van het Forum Standaardisatie kan het Semantisch model eFactuur op de pas-toe-of-leg-uit lijst worden geplaatst worden. BFS/FS zal dat effectueren zodra aan alle voorwaarden is voldaan (een enkele voorwaarde stond ten tijde van de Collegevergadering namelijk nog open, maar de verwachting was dat ook daaraan op zeer korte termijn kan worden voldaan).

Nieuwe versie van de toetsingsprocedure en criteria

College is akkoord met wijzigingen. Gevraagd wordt om ook in de toetsingsprocedure en criteria een punt op te nemen over samenhang (hoe verhoudt de aangedragen standaard zich t.o.v. andere standaarden, het stelsel van voorzieningen en de architectuur/NORA).

8. Voortgangsnotitie

De voortgangsnotitie wordt als kennisgeving aangenomen.

9. Rondvraag en sluiting

Het Forum wordt gevraagd om voorbeelden/casuïstiek van kostenbesparingen bij het gebruik open standaarden. Dergelijke voorbeelden vormen een krachtig argument voor adoptie in deze tijden.